

§ 12. Organa urzędowego badania zwierząt rzeźnych i mięsa powinny nadzorować, aby przy uboju nie zadawano zwierzętom zbędnego bólu i cierpień.

§ 13. Przepisy rozporządzenia niniejszego nie dotyczą:

- a) uboju, dokonywanego w zagrodach zapowietrzonych w myśl przepisów o zwalczaniu zaraźliwych chorób zwierzęcych,
- b) w zakresie §§ 4, 5, 6 i 7 uboju zwierząt dla spożycia tych grup ludności, których wyznaczenie wymaga stosowania przy uboju specjalnych zabiegów.

§ 14. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 1937 r.

Minister Rolnictwa i Reform Rolnych: *J. Poniatowski*

504.

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ROLNICTWA I REFORM ROLNYCH

z dnia 26 sierpnia 1936 r.

wydane w porozumieniu z Ministrem Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego oraz Ministrem Spraw Wewnętrznych o sposobach i warunkach uboju rytualnego zwierząt gospodarskich.

Na podstawie art. 5 ust. (1) ustawy z dnia 17 kwietnia 1936 r. o uboju zwierząt gospodarskich w rzeźniach (Dz. U. R. P. Nr 29, poz. 237) zarządzam co następuje:

§ 1. (1) W rozumieniu rozporządzenia niniejszego wyrażenie „ubój rytualny” oznacza ubój zwierząt dla spożycia przez te grupy ludności, których wyznaczenie wymaga stosowania przy uboju specjalnych zabiegów natury wyznaniowej.

(2) Rozporządzenie niniejsze dotyczy uboju rytualnego: bydła rogatego (również cieląt), koni, owiec, kóz i drobiu.

§ 2. (1) Ubój rytualny powinien odbywać się w rzeźniach samorządowych, wyznaczonych przez wojewodę. Wojewoda może wyrazić zgodę na ubój również w innej rzeźni, o ile rzeźnia taka znajduje się w miejscowości, gdzie nie ma rzeźni samorządowej.

(2) Ubój rytualny dla celów wywozu za granicę powinien odbywać się w rzeźniach, wyznaczonych przez Ministra Rolnictwa i Reform Rolnych.

(3) Ubój rytualny drobiu może odbywać się również w innych miejscach.

§ 3. Rzeźnie, w których odbywa się ubój rytualny, powinny posiadać odpowiednie urządzenia

techniczne i sanitarne oraz stały nadzór weterynaryjny. Miejsca uboju drobiu powinny być tak urządzone, aby łatwo dawały się oczyszczać i odkażać.

§ 4. (1) Rytualne wykrwawienie (rytualne zarzynanie) może być dokonywane przez osoby w wieku powyżej 18 lat, posiadające zezwolenie kierownika rzeźni.

(2) O ile ustawy państwowe przewidują w zadaniach gminy wyznaniowej obowiązek troszczenia się o dostarczanie swym członkom mięsa z uboju rytualnego, wymagane są od osoby dokonywającej rytualnego wykrwawiania (zarzynania), poza zezwoleniem kierownika rzeźni:

- a) pisemna zgoda właściwej władzy wyznaniowej danej gminy wyznaniowej,
- b) stwierdzenie przez zarząd danej gminy wyznaniowej, że osoba ta znajduje się na etacie gminy w charakterze rytualnego rzeźnika lub że wspomniany zarząd nie sprzeciwia się wykonywaniu przez tę osobę rytualnego wykrwawiania (zarzynania).

§ 5. (1) Ubój rytualny w rzeźni powinien odbywać się w oddzielnym pomieszczeniu, wyłącznie do tego celu przeznaczonym.

(2) Wojewoda może zezwolić na ubój rytualny w ogólnych pomieszczeniach dla uboju, jednakże pod warunkiem, że ubój rytualny nie może odbywać się jednocześnie z ubojem zwykłym.

§ 6. Osoby, upoważnione do wykrwawiania przy uboju rytualnym, mogą czynić to bez uprzedniego ogłoszenia lub w inny sposób pozbawiania przytomności — na wyraźne żądanie posiadacza zwierzęcia.

§ 7. Przy czynnościach przygotowawczych do uboju rytualnego bez ogłoszenia lub innego sposobu pozbawiania zwierząt przytomności należy przestrzegać warunków następujących:

- a) wprowadzenie zwierzęcia na miejsce uboju powinno nastąpić dopiero wówczas, gdy rzeźnik rytualny znajduje się na miejscu uboju z przygotowanymi narzędziami;
- b) pętanie i kładzenie zwierzęcia do uboju może być wykonane tylko przez odpowiednio wyszkolone osoby; czynności te powinny być wykonywane sprawnie i szybko oraz z największym oszczędzaniem zwierzęcia; kładzenie bydła rogatego, oprócz cieląt, powinno odbywać się za pomocą przyrządów do kładzenia, typów uznanych przez Ministra Rolnictwa i Reform Rolnych;
- c) powrozy, używane do pętania, powinny być odpowiednio mocne i tak zadziergnięte lub związane, aby zerwanie ich lub oswobodzenie się z nich zwierzęcia było uniemożliwione;
- d) unieruchamianie głowy powinno być dokonywane przez osoby, posiadające odpowiednią siłę fizyczną.

§ 8. (1) Ilość zwierząt, które mogą być poddane ubojowi rytualnemu, powinna być ograniczona do potrzeb tej ludności, której wyznanie zabrania spożycia innego mięsa, i to w ten sposób, żeby cała ilość mięsa, pochodząca z uboju rytualnego (części przednie i tylne), odpowiadała potrzebom spożycia właściwych grup ludności oraz wywozu tego rodzaju mięsa i jego przetworów za granicę.

(2) Wojewódzkie władze administracji ogólnej, a dla m. st. Warszawy Zarząd Miejski ustalają dla każdego powiatu oraz miast wydzielonych na okres od 1 do 3 miesięcy, zależnie od miejscowych warunków, w kg żywej wagi ilość zwierząt do uboju rytualnego. Powiatowe władze administracji ogólnej, a w miastach wydzielonych zarządy tych miast przeprowadzają podział tej ilości pomiędzy sprzedawców mięsa z uboju rytualnego, wydając im pozwolenia na ubój rytualny według zał. wzoru Nr 1 i wyznaczając rzeźnie, w których ubój ten powinien być wykonywany.

(3) Władze, wymienione w ust. (2), przed dokonaniem podziału tej ilości wysłuchają opinii władz zainteresowanych gmin wyznaniowych.

(4) Przepisy paragrafu niniejszego nie dotyczą drobiu.

§ 9. (1) Pozwolenia na ubój rytualny, o których mowa w ust. (2) § 8, wydaje się wyłącznie koncesjonowanym stosownie do art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 17 kwietnia 1936 roku o uboju zwierząt gospodarskich w rzeźniach (Dz. U. R. P. Nr 29, poz. 237) sprzedawcom mięsa z uboju rytualnego lub przetworów tego mięsa.

(2) W pozwoleniu należy wymieniać:

- a) imię i nazwisko posiadacza koncesji;
- b) rzeźnię, w której ubój rytualny powinien być wykonany;
- c) ogólną wagę zwierząt żywych, które koncesjonariusz może w okresie ważności pozwolenia poddać ubojowi rytualnemu;
- d) miejsca sprzedaży mięsa i przetworów (lub przeznaczenie wywozu za granicę);
- e) okres ważności pozwolenia.

Pozwolenia na ubój rytualny nie mogą być odstępowane innym osobom, chociażby również posiadaczom koncesji.

(3) Organ urzędowego badania zwierząt rzeźnych i mięsa w rzeźniach przed dopuszczeniem zwierząt do uboju oznacza każdorazowo na pozwoleniach wagę zwierząt, dopuszczonych do uboju.

(4) Posiadacze koncesji, którym wydano pozwolenia na ubój rytualny, są obowiązani pozwolenia te przechowywać dla celów kontroli oraz zwracać właściwym władzom przy odbiorze pozwoleń następujących.

§ 10. Ministerstwo Rolnictwa i Reform Rolnych wydaje pozwolenia na ubój rytualny na wywóz mięsa lub przetworów za granicę oraz ustala warunki tego uboju.

§ 11. (1) Powiatowe władze administracji ogólnej i zarządy miast wydzielonych powinny prowadzić dla celów kontroli wykazy osób, otrzymujących pozwolenie na ubój rytualny, rzeźni oraz wagi zwierząt, dopuszczonych do uboju rytualnego, — według zał. wzoru Nr 2.

(2) Organa urzędowego badania zwierząt rzeźnych i mięsa w rzeźniach, wyznaczonych do uboju rytualnego, powinny być powiadamiane o osobach koncesjonariuszy oraz o wydanych pozwoleniach.

§ 12. (1) Organ urzędowego badania zwierząt rzeźnych i mięsa w rzeźni wyznaczonej do uboju rytualnego, powinien prowadzić osobny dziennik według zał. wzoru Nr 3, w którym zaznacza każdorazowo rodzaj, ilość i wagę poddanych ubojowi rytualnemu zwierząt z podaniem nazwiska i imienia posiadacza oraz numeru pozwolenia na ubój.

(2) Organ urzędowego badania zwierząt rzeźnych i mięsa w rzeźni wydaje świadectwa na wywóz mięsa z uboju rytualnego poza granice miejscowości, w której dokonano uboju, gdy miejsce sprzedaży, wymienione w pozwoleniu, położone jest poza granicami tej miejscowości i tylko w ramach ilości, wymienionej w pozwoleniach.

(3) Na świadectwach należy umieszczać odciski pieczęci, umieszczonych na mięsie, wskazujących, że mięso pochodzi z uboju rytualnego.

§ 13. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 1937 r.

Minister Rolnictwa i Reform Rolnych *J. Poniatowski*

(Str. 1).

Wzór Nr 1.

Załącznik do § 8 rozp. Min. Roln. i Reform
Roln. z dnia 26 sierpnia 1936 r. (poz. 504).**POZWOLENIE NA UBÓJ RYTUALNY Nr .....**

P. .... posiada koncesję na sprzedaż mięsa z uboju
(imię i nazwisko posiadacza koncesji)
rytualnego w ..... oraz ma prawo
(miejscowość, ulica, Nr domu)
w czasie od ..... do ..... poddać ubojowi rytualnemu w rzeźni .....
(nazwa rzeźni i miejscowości) zwierzęta gospodarskie: bydło rogate (także cielęta), konie, kozy
i owce,
ogółem ..... (słownie: .....
.....)
kilogramów wagi żywej.

Pieczęć i podpis władzy

(Str. 2).

Wykaz zwierząt poddanych ubojowi rytualnemu.

Data uboju	Ilość i rodzaj zwierząt	Waga żywa	Pieczęć lub znak i podpis organu urzędowego badania	Data uboju	Ilość i rodzaj zwierząt	Waga żywa	Pieczęć lub znak i podpis organu urzędowego badania

U w a g i: 1) Jeżeli z braku wagi zwierzę nie mogło być zważone, należy przed cyfrą postawić znak sz (waga na podstawie szacunku).
2) Pozwolenie niniejsze należy zwrócić w stanie niezniszczonym właściwej władzy przy odbiorze pozwolenia na okres następny.

